

TORU TAKAO EN ARIE PETERS' STOKKENKLAVIER (1936)

Peters-RC*, 2011

SDT Reference Series Netherlands 1, 1-2

Dit stukje werd op 20 januari 2011 ook ingezonden als copij voor *Klok en Klepel*, het blad van de Nederlandse Klokkenspelvereniging
 Ingezonden 20 Januari 2011, Geaccepteerd 19 April 2011, Publicatie 26 April 2011
 Aangevuld 12 Juni 2011 met gegevens verstrekt door Koen Cosaert van de Koninklijke Beiaardschool 'Jef Denyn' te Mechelen
 Kleine redactionele wijziging 27 juni 2011

*Corresponding author at <http://www.deTraditie.nl>

©2011 Stichting De Traditie & R.C.Peters

Waarom schenkt een Stichting in Utrecht het stokkenklavier van de oud-beiaardier van Nijmegen, Haarlem en Cuijck aan een Japanse beiaardier in Düsseldorf?

Toru Takao, oud-leerling van de Nederlandse Beiaardschool, thans woonachtig in Düsseldorf, behoeft eigenlijk geen introductie; de beiaardierswereld is klein. Bovendien is er nu internet en youtube! Een oefenspeeltafel, stokkenklavier, behoeft ook geen toelichting; Janno den Engelsman, secretaris van de Nederlandse Klokkenspelvereniging evenmin.

Voormalige beiaardiers wellicht wel. Het stokkenklavier dat nu eigendom is van Toru Takao was voorheen eigendom van Arie Peters, mijn vader, in leven stadsbeiaardier van Nijmegen (later ook van Haarlem en Cuijck) en organist van de Grote of Sint Stevenskerk te Nijmegen. Hij volgde in die functies Willem de Vries op, die in 1936 overleed. Het stokkenklavier werd gemaakt door Arie's schoonvader, mijn grootvader, meubelmaker bij de Nederlandsche Spoorwegen. De afmetingen zijn vermoedelijk overgenomen van de speeltafel van de Domtoren te Utrecht. Het instrument heeft altijd op de studeer- en leskamer van mijn vader gestaan. Het was mijn jeugd. Voor mijn vader was het bezit van zo'n instrument destijds een uitkomst. In 1935 was het nog steeds crisis, de inkomens waren laag, en oefenen in het beiaardspel kon je beter niet op de toren doen.

Mijn vader was trouwens een 'late roeping'. Het harmonium-in-de-voorkamer en de kerkgang-op-zondag hebben zijn muzikale verlangen vanaf zijn geboorte in 1908 gevoed. Na de lagere school te hebben gevolgd en diploma's machineschrijven en boekhouden te hebben verkregen, leek een carrière op de administratie van de Utrechtse Brood- en Meelfabriek onvermijdelijk. In 1927 echter vroeg hij, en kreeg hij eervol, ontslag om zich volledig aan de muziek te kunnen wijden, een vakgebied waar improviseren meer gewaardeerd werd dan in de boekhouding. Dan gaat het snel: koortjes, orgelstudie (Domorganist H.F. Bos), en beiaard (Jan Wagenaar), en vanaf 1931 kerkdiensten en concerten op zijn eerste 'eigen' orgel in de Julianakerk te

Utrecht. In 1936 'krijgt' hij 'Nijmegen'. In de periode 1939-1940 volgt hij lessen aan de Koninklijke Beiaardschool 'Jef Denyn' te Mechelen (Staf Nees en Jef van Hoof) om zijn beiaardspel te perfectioneren..

Enige overeenkomst met de levensloop van Toru Takao dringt zich op. Toru werkt momenteel (najaar 2010) bij een Tourist Agency in Duitsland, maar vertrouwde me toe eigenlijk liever op het muziekleven over te willen stappen, mits dat financieel haalbaar was. Ook de crisis van nu lijkt een beetje op de situatie van de jaren '30. Heeft de gemeenteraad van Amsterdam niet recent besloten haar beiaardiers toch maar in dienst te houden, hoewel het goedkoper zou zijn ze maar te ontslaan! Ikzelf heb bij de Universiteit van Utrecht gewerkt, maar dat is ook geen vetpot. Je kunt anno 2011 als beginnend academicus in ieder geval geen huis meer kopen.

Arie's stokkenklavier werd na zijn actieve periode tijdelijk ondergebracht in de collectie van *Stichting De Traditie*, van waaruit gezocht werd naar een passende nieuwe bestemming. Even leek het er op dat het instrument een plaatsje zou krijgen in de Stevenstoren te Nijmegen, maar hoewel Het Gilde Nijmegen erg enthousiast was, bleek de gemeente, eigenaar van de toren, totaal niet geïnteresseerd.

Door bemiddeling van Janno den Engelsman, secretaris van de Nederlandse Klokkenspelvereniging kwam Toru Takao in beeld. Hij toonde zich een gretige nieuwe eigenaar, die alle kenmerken vertoonde van beiaard-verslaving. Vandaar dat *Stichting De Traditie* zonder enige reserve het instrument aan Toru Takao geschenken heeft.

We wensen Toru een succesvolle muzikale carrière toe en hopen dat hij met de vele andere beiaardiers (met en zonder toren) zich zal verliezen in het karakteristieke beiaardgeluid, stenen torens, echo's van wenteltrappen, het hout van de klokkenstoel, trapklimmen bij weer en wind, stappen op de klinkers van oude binnensteden, sleutels steken in sloten van torendeuren, wind door de galmgaten,

het gedruis van het leven van alledag diep onder je, de onbeschrijflijke herrie tijdens het beiaardspelen, en nog veel meer. Laat de beiaard zingen!

Rob Peters

voorzitter *Stichting De Traditie* te Utrecht

<http://www.deTraditie.nl>

Foto: Beiaard oefenklavier van Arie Peters, gemaakt door zijn schoonvader Carel Alexander Walhof. Plaats: werkkamer te Nijmegen. Datum: onbekend, vermoedelijk 1936.